

Магістерська кваліфікаційна робота

**УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ
РОЗВИТКОМ ШЛЯХОМ
КОМПЛЕКСНОГО ЦІЛЬОВОГО
ПРОГРАМУВАННЯ**

*Виконала ст. гр. МЗД – 18мз Каплун І.С.
Керівник д.е.н., проф. Мороз О.В.*

Актуальність:

- Регіональний розвиток – це режим функціонування регіону, орієнтований на позитивну динаміку всіх основних параметрів рівня життя. Вирішення проблеми розроблення та реалізації оптимальних управлінських рішень у системі державного та публічного управління та адміністрування є одним із ключових завдань регіонального розвитку.

Мета роботи:

- Обґрунтування оптимальної множини проектів та напрямків фінансування, спрямованих на розвиток державного управління регіоном, ефективний розподіл обмежених ресурсів між ними шляхом побудови відповідної комп'ютеризованої СППР.

Наукова новизна:

- вперше розроблено комп'ютеризовану СППР, яка уможлиблює обґрунтування множини пріоритетних проектів впливу на досягнення головної цілі та дозволяє оптимізувати розподіл між різними напрямками фінансування обмежених ресурсів, спрямованих на покращення регіонального розвитку;
- удосконалено підхід до комплексного розвитку регіону на основі ієрархічного цільового оцінювання альтернатив, які дозволяють відобразити процеси та напрямки реалізації проектів, обґрунтувавши множини підцілей, що їх забезпечують.

Теоретичні основи

- Управління регіональним розвитком – це управлінська діяльність, в якій об'єктом слугує регіон, а суб'єктом – органи місцевого самоврядування.

Методи регулювання

- Прямі та непрямі
- Активні та пасивні
- Заохочувальні та стримуючі

Основні соціально – економічні показники розвитку Стратегії 2019

Основні соціально-економічні показники

→ зменшились обсяги виробництва промислової продукції у 16 регіонах та в цілому по Україні на 0,5 %, (у 2018 році – зростання на 3,0 %);

→ зросли обсяги виробництва продукції сільського господарства у 22 регіонах та в цілому по Україні на 1,1% (у 2018 році – зростання на 8,1%);

→ збільшились обсяги будівельної продукції у 24 регіонах та в цілому по Україні на 23,6% (у 2018 році – на 8,6%);

збільшено обсяги інвестицій, які залучаються в регіональні економіки:

→ капітальні інвестиції зросли у 21 регіоні та в цілому по Україні – на 15,5% (у 2018 році – на 22,1%);

прямі іноземні інвестиції зросли у 23 регіонах та в цілому по Україні – на 8,8% (у 2018 році – на 4,1%);

→ збільшились доходи місцевих бюджетів в усіх регіонах, від 8,8% в Одеській області до 18,7% у м. Києві, і в середньому по Україні показник приросту склав 15,8% (у 2018 році – 15,2%), що дозволяє більш самостійно вирішувати місцеві проблеми розвитку;

вдалося покращити динаміку соціальних індикаторів:

→ реальна заробітна плата зросла в усіх регіонах, від 5,9% у Закарпатській до 13,2% у Миколаївській області, і в цілому по Україні – на 9,8% (у 2018 році – на 12,5%);

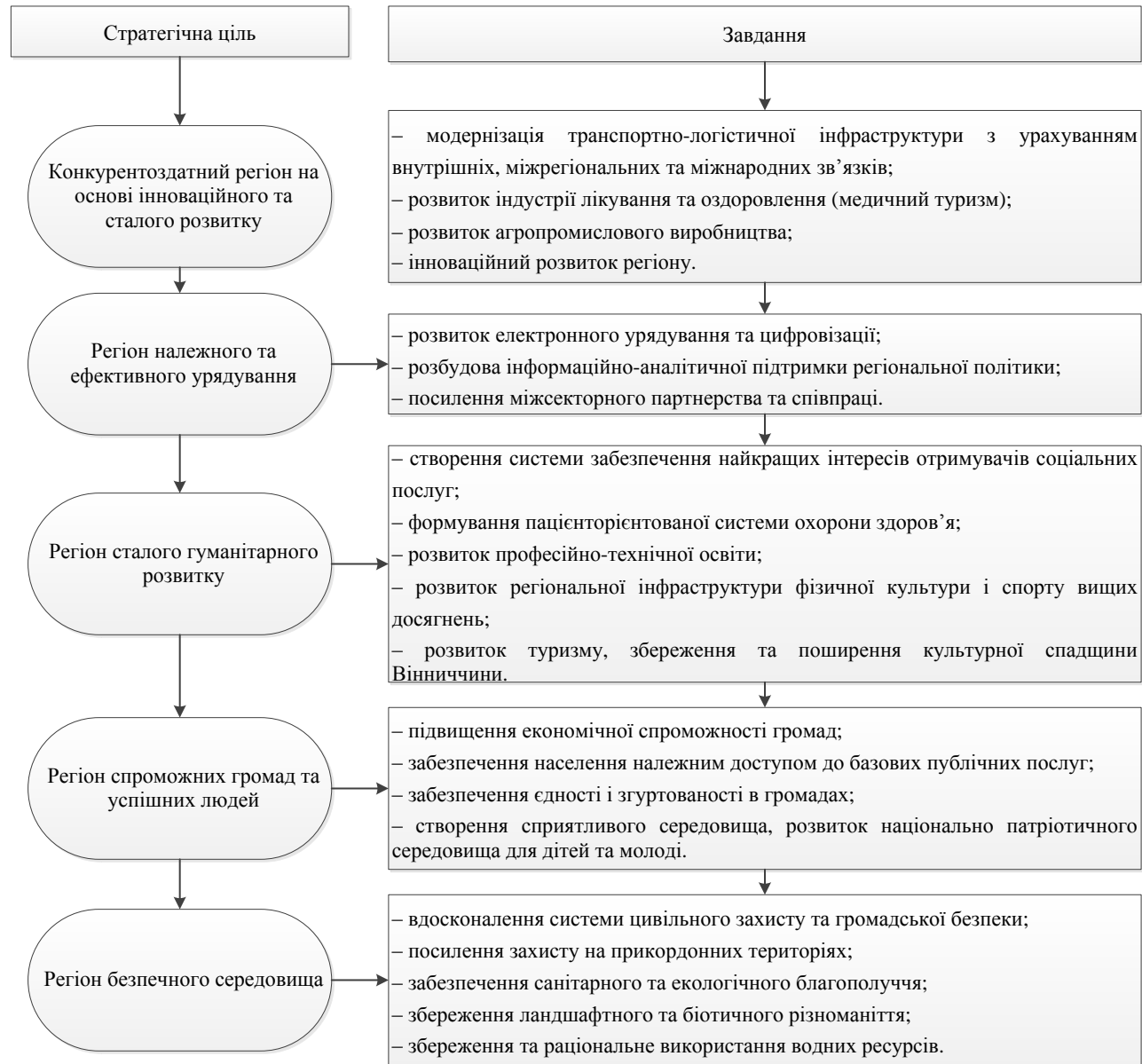
обсяги заборгованості з виплати заробітної плати скоротились у 13 регіонах; у всіх регіонах зменшилися показники рівня безробіття населення.

Основні завдання Стратегії розвитку Вінницької області до 2020 року

Основні завдання Стратегії розвитку Вінницької області до 2020 року

- Територіальна цілісність
- Стимулювання інвестиційної активності
- Розвиток малого і середнього, переважно інноваційного бізнесу
- Підвищення конкурентоспроможності регіону шляхом створення інноваційної інфраструктури, реалізації науково-технічного потенціалу області та розвитку інноваційного бізнесу
- Підвищення ефективності с/г виробництва
- Забезпечення поглибленої переробки с/г сировини
- Зменшення безробіття та створення нових робочих місць
- Покращення добробуту та рівня життя населення
- Збільшення експортного потенціалу
- Енергетична безпека Вінницької області (підвищення енергоефективності та впровадження альтернативних джерел енергії)
- Захист навколишнього природного середовища
- Збереження науково-технічного потенціалу Вінниччини
- Розвиток соціально-побутової та культурної інфраструктури області
- Розвиток туристичної сфери (в т.ч. створення мережі сільського зеленого туризму)
- Забезпечити доступ людей з інвалідністю нарівні з іншими до фізичного оточення, до транспорту, до інформації та зв'язку і т.д.

Стратегічні цілі та завдання Стратегії розвитку Вінницького регіону до 2027 року

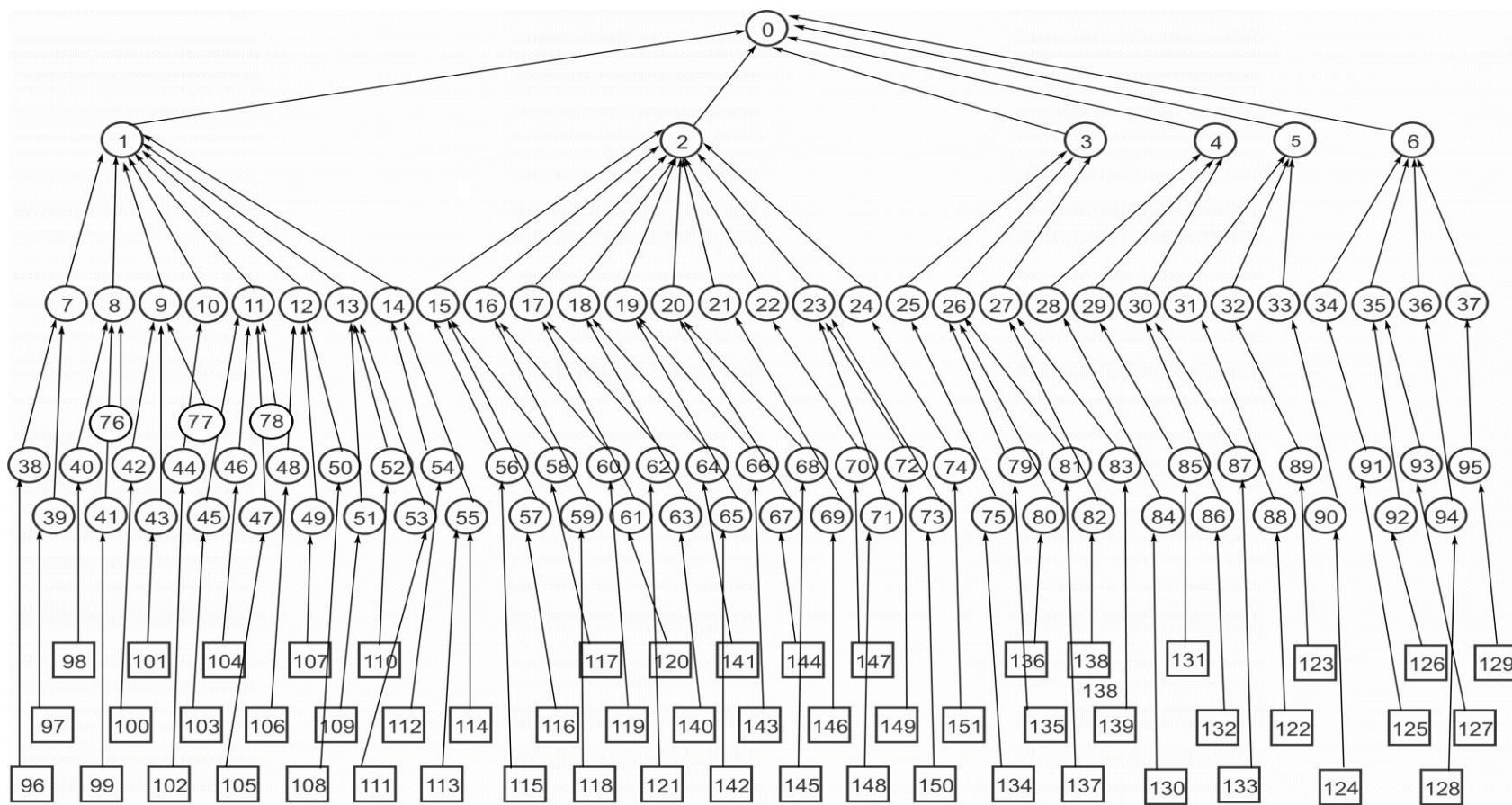
РОЗРОБКА СППР ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Основними завданнями, які виникають під час планування комплексної цільової програми, є:

- формулювання головної цілі комплексної цільової програми;
- визначення перспективних напрямків її виконання;
- відбір найбільш ефективних проектів та розподіл ресурсів між ними.

Першим етапом формування КЦП управління регіональним розвитком є декомпозиція головної цілі та побудова ієрархії цілей.

Структурна модель КЦП, побудована засобами СППР «Солон-2»

Визначення коефіцієнтів

Другий етап – визначення часткових коефіцієнтів впливу підцілей та потенційної ефективності проектів.

Матриця параметрів

Параметри	g_{41}	g_{42}	g_{43}
g_{41}	1	7/10	7/10
g_{42}	9/16	1	9/16
g_{43}	3/5	3/5	1

Система рівнянь

$$d_j = \begin{cases} (1 - \lambda)w_1 + 7/10w_2 + 7/10w_3 = 0 \\ 9/16w_1 + (1 - \lambda)w_2 + 9/16w_3 = 0 \\ 3/5w_1 + 3/5w_2 + (1 - \lambda)w_3 = 0 \end{cases}$$

Визначення ефективності

Третій етап – визначення потенційної ефективності проектів та напрямків виконання КЦП.

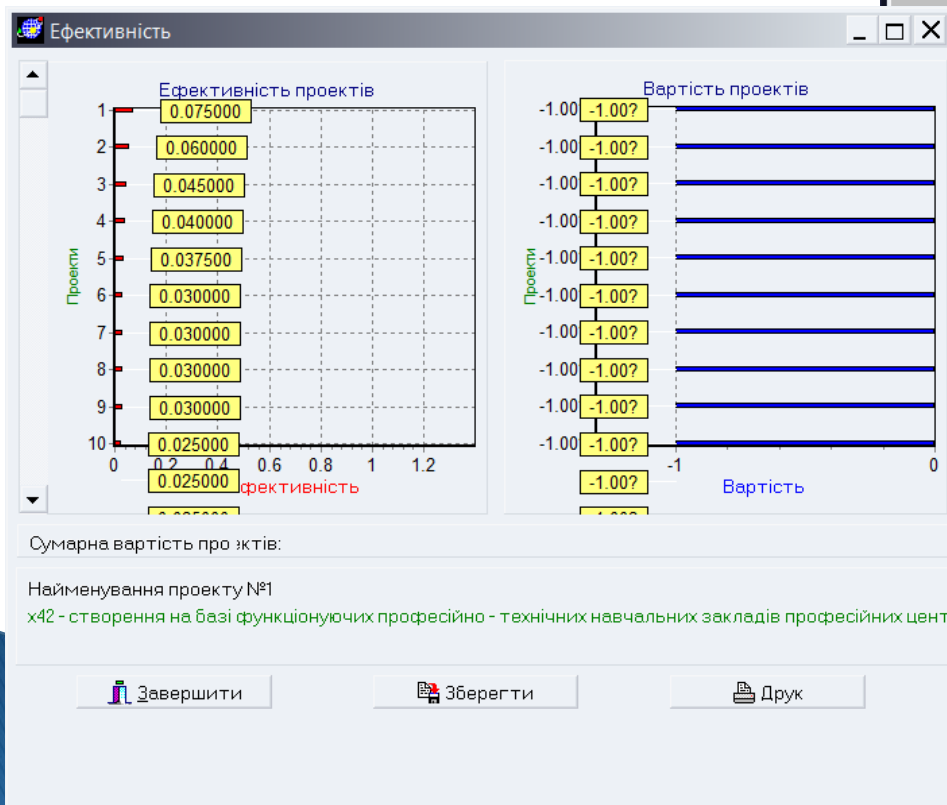
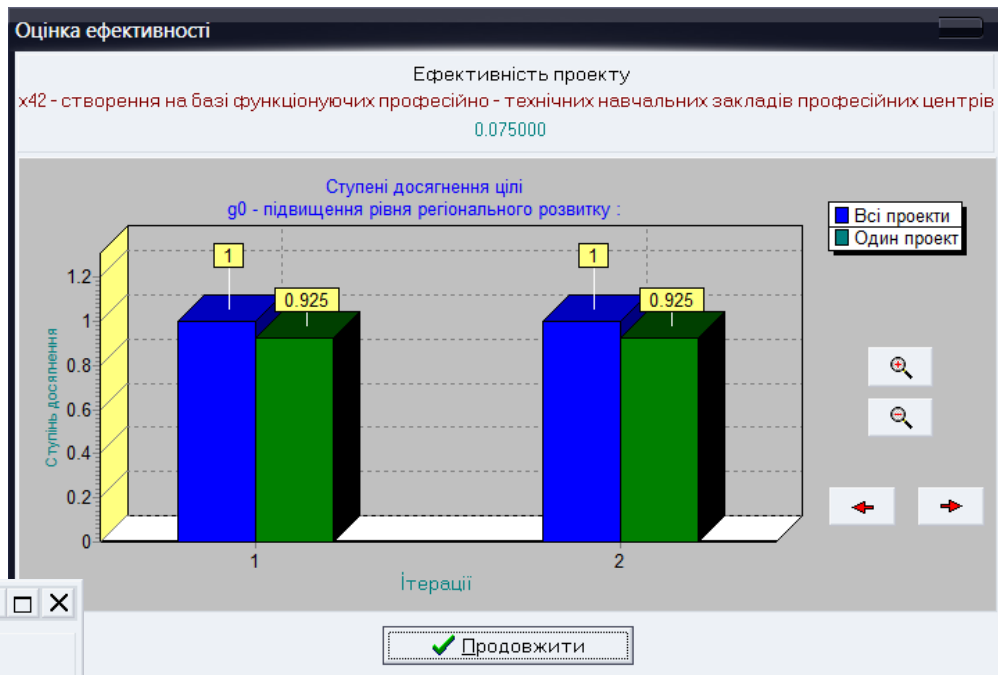
Ефективність цілей

1	g1 - підвищення рівня організаційно-інституційного забезпечення регіонального розвитку	0.124999875000
2	g2 - підвищення рівня економічного розвитку регіону	0.124999875000
3	g3 - підвищення рівня соціального розвитку регіону	0.074999925000
4	g4 - підвищення рівня розвитку трудових ресурсів як інтелектуального капіталу регіону	0.074999925000
5	g5 - підвищення рівня екологічного захисту регіону	0.049999950000
6	g6 - підвищення рівня культурного розвитку регіону	0.049999950000

Ефективність проектів

1	x42 - створення на базі функціонуючих професійно - технічних навчальних закладів професійних центрів для підвищення кваліфікації та професійно - теоретичної підготовки викладачів	0.075000000000
2	x31 - підтримка розроблення містобудівної документації, створення та ведення містобудівного кадастру на регіональному, районному та місцевому рівнях	0.060000000000
3	x11 - покращення інструментів просторового планування та управління регіональним розвитком	0.045
4	x51 - формування екологічної культури мешканців області, забезпечення участі громадськості у розв'язанні екологічних проблем	0.039999999999
5	x219 - утворення технополісів, технопарків, центрів трансферу технологій	0.0375

Потенційна ефективність проекту x₄₂

Розрахунок потенційної ефективності проектів КЦП

Розрахунок реальної ефективності з урахуванням вартості

Номер проекту	Назва проекту	Вартість Cost, млн. грн.
X ₄₂	Створення на базі функціонуючих професійно-технічних навчальних закладів професійних центрів для підвищення кваліфікації та професійно-теоретичної підготовки викладачів	0,9 млн. грн.
X ₃₁	Підтримка розроблення містобудівної документації, створення та ведення містобудівного кадастру на регіональному, районному та місцевому рівнях	0,4 млн. грн.
X ₁₁	Покращення інструментів просторового планування та управління регіональним розвитком	0,4 млн. грн.

Розрахунок реальної ефективності та коефіцієнту фінансування

$$E_i = \frac{\vartheta_i}{Cost_i}, \quad F_{31} = \frac{E_{31}}{E_{42} + E_{11} + E_{51} + E_{219} + E_{12} + \dots + E_{61}}$$

Аналіз результатів

Для досягнення головної цілі g_0 – «Покращення державного управління регіональним розвитком» доцільним є:

- проект x_{31} – «Підтримка розроблення містобудівної документації, створення та ведення містобудівного кадастру на регіональному, районному та місцевому рівнях» ($F_{31} = 0,15$),
- проект x_{11} – «Покращення інструментів просторового планування та управління регіональним розвитком» ($F_{11} = 0,113$);
- проект x_{42} – «Створення на базі функціонуючих професійно-технічних навчальних закладів професійних центрів для підвищення кваліфікації та професійно-теоретичної підготовки викладачів» ($F_{42} = 0,083$)

Практичні результати роботи

- розроблення комп'ютеризованої системи підтримки прийняття рішення, яка уможлиблює обґрунтування множини пріоритетних проектів впливу на досягнення головної цілі та дозволяє оптимізувати розподіл між різними напрямками фінансування обмежених ресурсів, спрямованих на покращення регіонального розвитку;
- формування структурної та вербальної моделей комплексної цільової програми розвитку регіону на основі ієрархічного цільового оцінювання альтернатив, які дозволяють відобразити процес та напрямки реалізації проектів, обґрунтувавши множини підцілей, що їх забезпечують.

Дякую за увагу!